

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: Német színház Bp. esten.

Forrás:

Bpesti hírlap

Bp.

1916 I. 10

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Német színház Budapesten.

— A mit a németek mondanak. —

Berlin, jan. 8.

(Saját levelezőnkől.) Öt helyről hallom egyszerre, hogy új német színházat terveznek Budapesten. Neveket emlegetnek Reinhardt-tal és Reinhardt nélkül, tudják, hogy hol és kik tárgyaltak és mily eredménnyel, beszélnek mellette és ellene és egy előkelő, inkább irodalmi, mint politikai szalonban újjal mutatnak reám, a magyarra, a ki hallgat, a kinek látszólag nincs véleménye.

— Különös dolog, — fordul felém egy telivér német asszonyka. — Miért nem mondja meg nyíltan, ha nem tetszik önnek a dolog. Hogy a magyarok, akár itt élnek, akár Budapesten, szeretik a németeket, tudjuk mi jól, nem szorul tehát külön bizonyításra a budapesti német színház révén. Egészen más okból tetszik nekem a terv. Maguk, magyarok, mindig panaszkodnak, hogy az idegenek nem keresik föl kellő számban szép fővárosukat. Nem gondolja, hogy a fővárosnak, mint házigazdának, kötelessége vendégei szórakozásáról is gondoskodni? Ha a mulatóikban mindenféle alsórendű német dolgot játszanak, bohózatot, operettet, rémdrámát, miért ne adhatnának elő estéről-estére komoly keretben jó német darabot? És ha Reinhardt vállalja az új vállalat keresztapasá-

gát, máris bizonyos, hogy a színház legalább művészi nézőpontból meg fog felelni a céljának. Különbösen is nekünk, németeknek, mi okunk sincs a terv ellen állást foglalni. Hisz magyarok vetették föl a kérdést, budapesti jó magyarok jöttek Berlinbe tárgyalni a dologról. Látszólag tehát Budapestnek kell az új színház és ha mi, németek, kapunk az alkalmon, hogy kulturánknak a magyar fővárosban oltárt emeljünk, veszen reánk követ, a ki másként csinálná.

— Kérem, kérem, nagyságos asszonyom, — vetette közbe egy pénzügyi szakember, nincs mi szükség sem, irodalmi és művészeti kérdéseket a homlokterbe tolni. A mi jó német darabjainkat eljátszák a budapestieknek a magyar színházak magyarul nagyon jól, sokszor jobban, mint nálunk. Az idegent Budapesten csak úgy, mint Berlinben, elsősorban a nemzeti sajtósságok vonzzák, én magam például Budapesten mindig kitűnően mulattam egy magyar operett előadásán. Nagy százalékka az idegeneknek az Operába jár, még nagyobb a mulatókba, a komoly drámai színházaknak, akár értik a nyelvét, akár nem, csak egy töredék jut. A budapesti német színház ez okból tisztán csak riddeg üzleti vállalkozás, és mert jó üzlet, akadnak vállalkozók Budapesten is, Berlinben is. A pesti embert vonzza, a mi idegen, a pesti szeret kissé németül beszélgetni, fiát, leányát szívesen viszi német színházba, hogy idegen nyelvet halljon és azonkívül élnek még a magyar fővárosban pár ezren, a kik nem érzsben, hanem nyelvükben inkább németek. Budapesten estéknként, az idegeneket beszámítva, vagy hatezer ember indul szórakozni, ezek közül ezer biztosan betéved a német színházba, akár mint állandó látogató,

akár mint kíváncsi magyar vagy utazó. Minden este ezer fizető színházlátogató pedig kész aranyforrás, biztos tőkebefektetés, busásan kamatozó vállalat. Én is kész vagyok valamicskét jegyezni, pedig megígértem a feleségemnek, hogy színházra sohasem adok pénzt.

Egy hosszuszakállas, sötétszőke porosz idegesen kopogtatott a poharán. Hölgyeim és uraim, kiáltotta, engedjék meg, hogy én egy harmadik oldalról világosítsam meg a kérdést. A politikai oldaláról. Nekem teljesen mindegy, vajjon építenek-e Budapesten német színházat vagy nem. Semmi közöm hozzája. Ha fölépítik és elmegyek Budapestre, be sem teszem oda a lábamat. Önök kíváncsiak, hogy miért. A feleletem az, hogy a háboru előtt beszélhattünk volna erről a dologról a háboru után azonban egészen más föladataink lesznek, mint egy barátságos nemzet hagyományos érzéseit, hogy is mondjam csak, gyöngíteni. Tudják, hogy fog festeni a világ képe a háboru után? Bárhogy is végződjek a véres mérkőzés, mi és a monarchia, Németország, Ausztria és Magyarország, kétségkívül még Bulgária és Törökország is, közös egyetértéssel és együttérzéssel fogjuk azt a szilárd védőbástyát fölépíteni, a mely emberöltőkre meg fog gátolni mindenféle háborut. De hogy e szilárd védőbástyán belül oly generációk éljenek, fejlődjenek és virágozzanak, a melyek méltók a mi harctéri hőseinkhez, a mi diadalainkhoz, ahhoz elsősorban szükséges, hogy a nemzeti érületnek az a föllángolása, a mely nem uiolsó tényezője győzedelmeinknek, tovább éljen a szivekben és ápoltsék mindazok útján, a kik arra hivatottak, kezdve a kormányférjiaikon, folytatva az írókon, a művészekon, a politikusokon és végezve a színházi igazgatókon. Oly békés korszak következik majd, a mely a

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesiővárosi háziynyomda 1915.

nemzetköziességet a háboru előtt való értelem-
ben csak a gazdasági téren fogja ismerni és min-
den más tekintetben a *nemzeti* vonásokat fogja
kidomborítani különösen az irodalomban és a
művészetben. *Berlinnek* a multban sem volt ál-
landó idegen nyelvű színháza, a jövőben sem
lesz, mert arra nemzeti és politikai nézőpontból
mi szükség sincs. A háboru után a nagy politi-
kai középpontok még jobban fognak büszkél-
kedni a *nemzeti* jelzővel, mint a multban és egy
nemzet fővárosa sem fog túrni a testén idegen
alakulásokat. Még *barátait* sem. Mert a ki egy
idegen országnak barátja, jóakarója, tisztelője,
csak azt kívánhatja neki, hogy a nyelvét, iro-
dalmát és művészetét minden rendelkezésre álló
eszközzel ápolja és eme eszközök közé tartozik
a színházba járó közönség pénze is. Ezt az
anyagi fegyvert idegen nyelvű vállalkozás szol-
gálatába bocsátani legalább is a nemzeti köte-
lességek félreismerése volna. Belőlem talán a po-

litikus beszél. De a ki a jövőbe lát, vallani fogja
velem azt az elvet, hogy Európa az *erős* nemze-
tek szövetségének uralma alatt fog állani. Ne-
künk tehát óhajtánunk keil, hogy a magyarság
minden tekintetben oly erős, egészséges és fej-
lett legyen, mint a német. Ne kívánjunk tehát a
magyaroknak jó német színházat *Budapestre*,
hanem *igenis*, minél tökéletesebb magyar szin-
házakat.

Egy fiatal leányka félénken közbeszólt:

— És melyik színházba járjanak a német
leányok, ha véletlenül — *Budapestre* mennek
férjhez?

— Tanuljanak meg magyarul és járjanak
magyar színházba, — felelte a német ur és egy
hajtásra kiürítette a poharát. Ugy látszik, na-
gyon megharagudott . . .